Sociālo
tehnoloģiju augstskola

Высшая школа
социальных технологий

Zinātniski-praktiskās konferences

«Tautsaimniecības problēmas krīzes apstākļos»

Международная
научно-практическая конференция

«Проблемы народного хозяйства в условиях кризиса»

Referātu krājums
Сборник докладов

Rīga 2009

Eiropas apdrošinātāju asociācijas (CEA) loma vienotā apdrošināšanas tirgus izveidošanā

Svetlana Polovko
M. oec., lektore
Sociālo Tehnoloģiju augstskola
Rīga, Latvija

Eiropas Apdrošinātāju asociācija (Comité Européen des Assurances - CEA) ir institūcija, kas tika izveidota ar mērķi izveidot Eiropas Savienības ietvaros vienotu apdrošināšanas tirgu, apvienojot tajā visu ES dalībvalstu apdrošinātāju asociācijas. Šobrīd CEA locekļi ir ne tikai ES dalībvalstis, bet arī vairākas citas valstis. CEA ir iekļautas 33 nacionālās apdrošinātāju asociācijas, no tām 25 ES dalībvalstu asociācijas, un pārejās pārstāv tādas valstis, ka Zviedrija, Turcija, Šveice, Islande, Lihtenšteina, Bulgārija un Horvātija. CEA dalībvalstis ir uzskaitītas P.

Tabula 1.
CEA dalībvalstu apdrošināšanas tirgus raksturojošie rādītāji 2008. gadā

Valsts	kompānijas	darbinieki	prēmijas, tūkst. eiro	life	life, %	non-life	non-life, %
Austria	71	26667	15878	7208	45	8668	55
Belgium	158	24070	31440	21951	70	9489	30
Bulgaria	31	nav datu	nav datu	nav datu	nav datu	nav datu	nav datu
Switzerland	143	47505	30437	17517	58	12920	42
Cyprus	30	1767	695	323	46	372	54
Czech Republic	52	14501	4799	1950	41	2850	59
Germany	642	218900	163200	75375	46	87825	54
Denmark	201	14300	20110	13690	68	6420	32
Estonia	19	nav datu	434	180	41	254	59
Spain	354	48049	54539	23454	43	31084	57
Finland	65	10669	15046	11918	79	3129	21
France	480	143800	194310	136000	70	58310	30
United Kingdom	1050	177500	295045	222842	76	72202	24
Greece	87	9000	4686	2501	53	2185	47
Croatia	23	9304	1235	338	27	897	73
Hungary	31	29685	3701	2023	55	1678	45
Ireland	226	14000	17672	14000	79	3672	21
Iceland	9	600	398	18	5	368	92
Italy	241	39650	99116	61440	62	37676	38
Lichtenstein	23	223	4311	4171	97	140	3
Lithuania	25		419	131	31	288	69
Luxembourg	95	3191	12243	10931	89	1313	11
Latvia	19	3800	293	23	8	270	92
Malta	41	1250	349	228	65	121	35
The Netherlands	352	52040	75950	26550	35	49400	65
Norway	115	10000	12965	8371	65	4594	35
Poland	67	30251	11580	6743	58	4837	42
Portugal	80	11600	13749	9369	68	4380	32
Romania	36		2018	448	22	1570	78
Sweden	392	20032	25083	17508	70	7575	30
Slovenia	18	6100	1893	609	32	1284	68
Slovakia	24	6300	1714	853	50	861	50
Turkey	56	14563	6110	744	12	5366	88
KOPĀ	5256	989317	1121418	699407		421998	

Datu avots: www.cea.assur.org

Pēc CEA datiem, kopējais apdrošināšanas kompāniju skaits CEA dalībvalstīs 2008. gadā ir sasniedzis 5225 kompānijas un kopējais parakstīto prēmiju apjoms ir 1121418 milj. Eiro (tab. 1.).

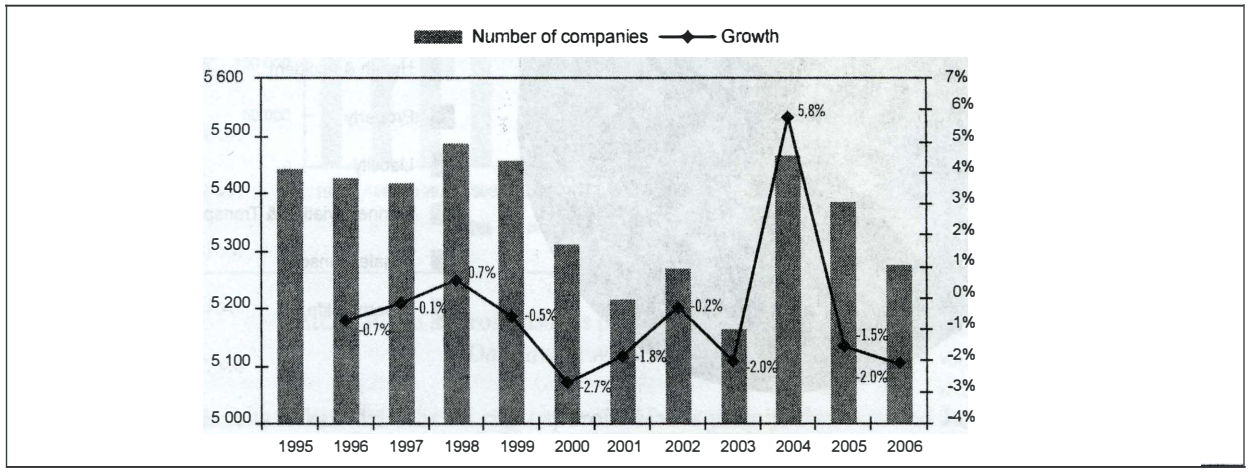

Att. 1. CEA dalībvalstu apdrošināšanas kompāniju skaits un pieaugums, CEA kopā
Datu avots: www.cea.assur.org

Kā redzam tab. 1. un att. 1., līderis pēc apdrošināšanas kompāniju skaita ES vienotajā tirgū ir Lielbritānija ar 1050 apdrošināšanas kompānijām (17% no kopējā apdrošināšanas kompāniju skaita), otrajā vietā ir Vācija – 642 kompānijas un 14%, trešajā vietā – Francija ar 480 kompānijām un 10% , zemāk – Šveice, Holande un Spānija. Sešās augstāk minētas valstīs strādā 66% no visām Eiropas Savienībā strādājošām apdrošināšanas kompānijām. Baltijas valstis sastāda tikai pavisam nelielu daļu no šo kompāniju kopskaita – apmēram 1%.

Pēc tabulas 1. datiem ir redzama arī galvenā problēma, kas raksturīga Baltijas valstu apdrošināšanas tirgiem – disproporcija starp dzīvības un risku apdrošināšanu, kas ietekmē kopējo apdrošināšanas tirgus attīstību un apdrošināšanas kompāniju stabilitāti. Šo jautājumu precīzāk apskatīsim šī darba 4. nodaļā.

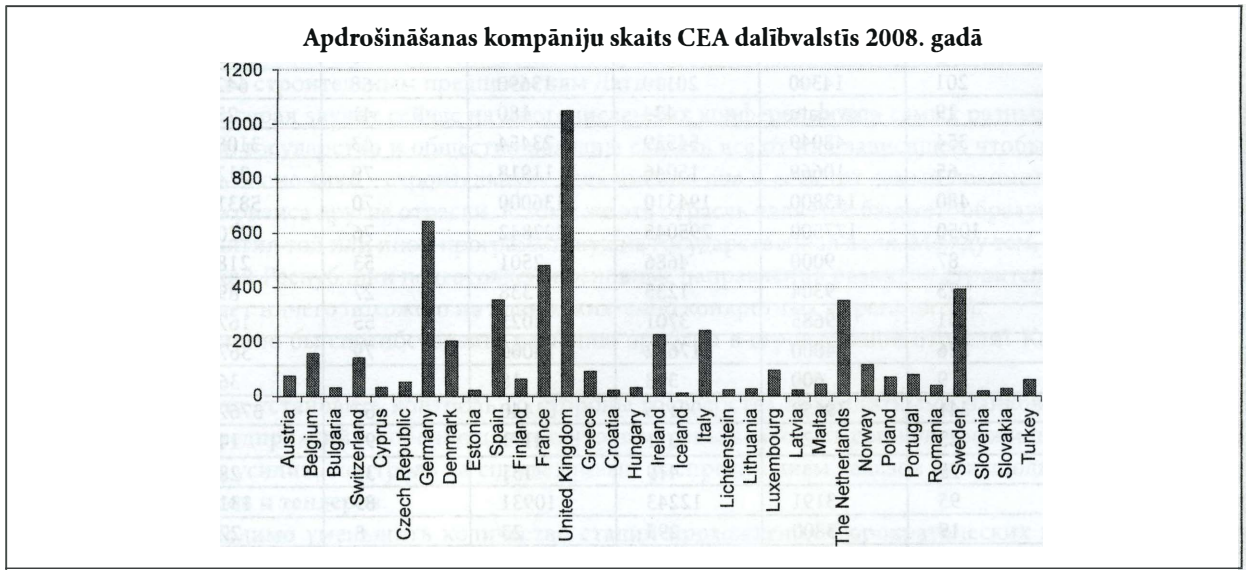

Att. 2. Apdrošināšanas kompāniju skaits CEA dalībvalstīs 2008. gadā
Datu avots: www.cea.assur.org

Kā redzams att. 2., kopumā CEA apdrošināšanas tirgū dominē līdz 10 valstīm-līderiem, kuras arī veido lielāko daļu no apdrošināšanas apjomiem CEA dalībvalstu vidū.

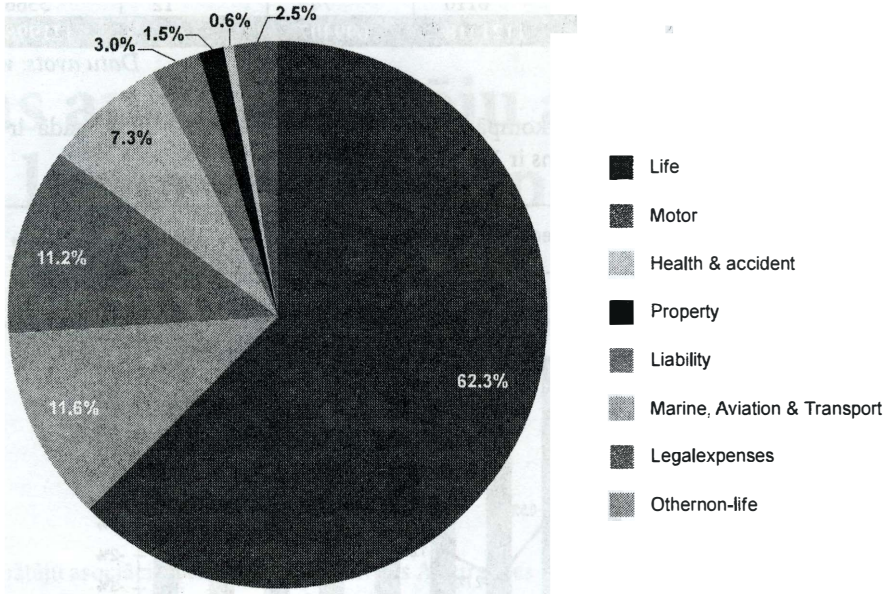

Att. 3. Apdrošināšanas veidu iedalījums CEA valstīs pēc parakstīto prēmiju apjomiem 2008. gadā, %
Datu avots: www.cea.assur.org

Savukārt, att. 3. var redzēt, kā populārākais apdrošināšanas veids CEA dalībvalstīs ir dzīvības apdrošināšana (62,3% no kopējā apjoma). Diemžēl Latvijā ir vērojama pretējā tendence (sk. 4 nodaļu).

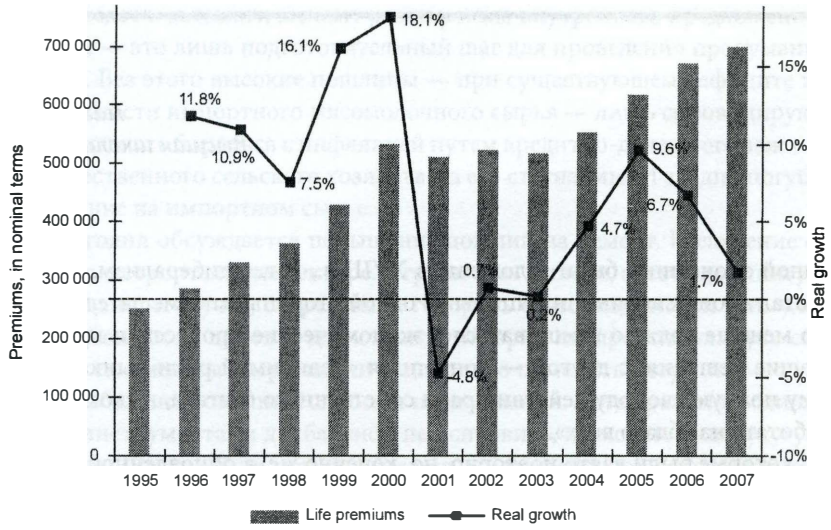

Att. 4. Dzīvības apdrošināšanas prēmiju apjomi un izmaiņas CEA

Otrs apdrošināšanas veids pēc popularitātes ir autotransporta apdrošināšana (11,6% no kopējā apjoma), trešais populārākais veids ir veselības un nelaimes gadījumu apdrošināšana (11,2% no kopējā apjoma), un atlikušie 14% no kopskaita tiek dalīti starp pārējiem apdrošināšanas veidiem.

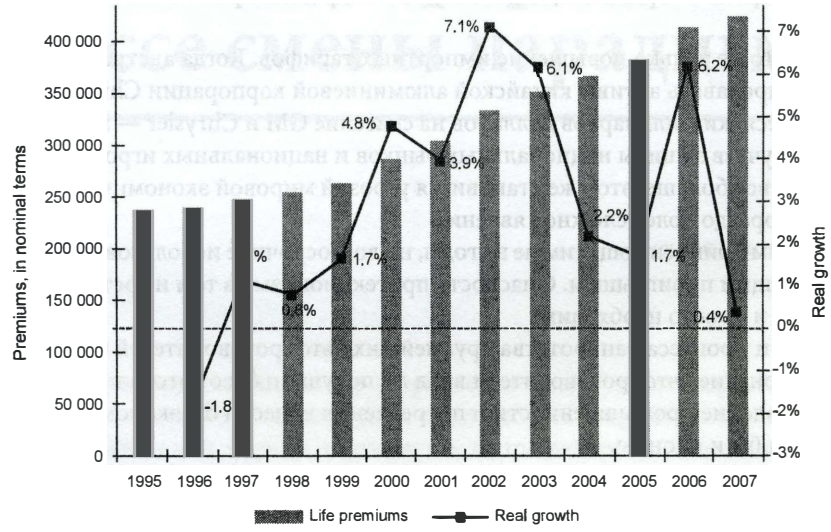

Att. 5. Risku apdrošināšanas prēmiju apjomi un izmaiņas CEA
Datu avots: www.cea.assur.org

Attēlos 4. un 5. ir dots ieskats dzīvības un risku apdrošināšanas prēmiju dinamikā no 1995. līdz 2007. gadam. Var redzēt, ka šo veidu attīstībā abos gadījumos ir vērojama tendence pieaugt, un visu šo periodu parakstīto prēmiju apjomi ir stabili pieauguši. Tomēr, skatoties uz apjomu reālo pieaugumu, kas iekļauj sevī novirzi valstu ekonomikā un inflācijas tempus, katrā no apdrošināšanas veidiem tiek vērojamas atšķirīgas tendences.